

Tu

MI-AI SCHIMBAT VIAȚA

- mărturie -

Abdel Sellou

Prefață de Philippe Pozzo di Borgo

Cu participarea lui Caroline Andrieu

Traducere din limba franceză și note de Ioana Pléty
Povestea de viață care a inspirat filmul „Invincibili”

//bestseller

INTRODUCERE

Alergasem să-mi iasă sufletul. Pe atunci eram în plină formă fizică. Urmărirea a început, uimitoare coincidență, pe strada Grande-Truanderie. Cu ceva minute în urmă, împreună cu doi prieteni ușurasem un biet puști burghez de casetofonul său portabil, un Sony dintre cele mai clasice, un model mai vechi și chiar demodat. Mă pregăteam să-i explic băiatului că în fond îi făceam un serviciu, căci de cum se va întoarce acasă, tatăl lui se va grăbi să-i cumpere un casetofon mai performant, mai practic, cu un sunet mai bun și cu o baterie mai eficace... Dar nu am avut timp.

— Douăzeci și doi! a strigat o voce.

— Nu mișcați! a urlat o alta.

Într-o fracțiune de secundă am luat-o la sănătoasa cu toții. Pe strada Pierre-Lescot făceam slalom printre trecători cu o agilitate fantastică. Rapid și elegant, de ziceai că eram Cary Grant în filmul *La*

nord, prin nord-vest, sau dihorul din celebrul cântec pentru copii, cu o altă versiune de data asta, totuși destul de potrivită: „Trecea pe-aici, și n-o să mai treacă pe-acolo...”

Făcând la dreapta pe strada Berger, îmi trecu prin minte să intru în Halles ca să mi se piardă urma. Dar n-a fost o idee prea bună, căci era puhoi de lume la intrare pe scări. Am zbughit-o la stânga brusc, pe strada Bourdonnais. Din cauza ploii, pavelele erau alunecoase și nu știam care, eu sau polițiștii, aveam tălpi mai performante pe teren umed. În orice caz, ale mele nu m-au lăsat la ananghie. Eram Speedy Gonzales, galopam la maximum, urmărit de doi motani răi Sylvester, gata să mă mănânce. Speram din toată inima că acest episod se va termina ca cel din desenele animate. Când am ajuns pe cheiul Mégisserie, l-am prins din urmă pe unul dintre prietenii mei, care o zbughise cu o jumătate de secundă înaintea mea și care, pe deasupra, era și un alergător mai bun decât mine. Am pornit după el pe Pont-Neuf și distanța dintre noi s-a micșorat. Strigătele polițiștilor se estompau în spatele nostru, lesne de înțeles că obosiseră deja. Era și normal, noi eram cei mai tari... Vă dați seama că nu am riscat să mă întorc să verific asta.

Alergam în continuare să-mi iasă sufletul și aproape că ieșise. Eram sătul de fugă și epuizat, și nu mă vedeam continuând în ritmul ăsta până la

Denfert-Rochereau! Ca să scurtez scena, am trecut peste parapetul podului care protejează pietonii de căderea în apă. Știam că de partea aceasta mă puteam sprijini pe o margine situată la cincizeci de centimetri mai jos de parapet. Suficienți pentru mine, căci eram zvelt pe vremea aceea. M-am lăsat pe vine, m-am uitat la apa nămolosă a Senei, care curgea spre Pont des Arts cu un debit torențial, și mi-am ținut respirația în speranța că zgomotul tot mai mare al pașilor polițiștilor pe asfalt va scădea progresiv. Complet inconștient de pericol, nu m-am temut că voi cădea. Nu aveam nicio idee unde erau prietenii mei, dar aveam încredere că-și vor găsi și ei rapid o ascunzătoare imbatabilă. „Curcanii” au trecut pe lângă mine și mi-am șoptit în gulerul hanoracului „glu, glu, glu”, hlizindu-mă pe seama lor. O ambarcațiune s-a ivit pe neașteptate sub picioarele mele și am tresărit surprins. Am rămas acolo ceva timp până când mi-am recăpătat suflul. Îmi era sete și îmi doream să beau o Coca-Cola.

Nu eram eu un erou și știam asta, dar aveam cincisprezece ani și trăiam ca un animal sălbatic. Dacă ar fi trebuit să vorbesc despre mine în acea vreme, să mă definesc prin fraze cu adjective, epitete și cu toată gramatica cu care m-au plictisit de

moarte la școală, m-aș fi găsit în dificultate. Și asta pentru că nu știam să mă exprim. Și deși eram bun la vorbit, dar nu și la scris, aș fi avut nevoie să stau și să reflectez. Să mă privesc într-o oglindă, să tac un moment - lucru pe care nu reușesc să-l fac nici măcar azi, la patruzeci de ani - și să las să vină ceva: o idee, o părere despre mine, care, dacă ar fi fost onestă, ar fi putut să se dovedească inconfortabilă. Dar de ce să-mi fi impus un astfel de exercițiu de vreme ce nimeni nu mi-l cerea nici acasă, nici la școală? De altfel, aveam un fler desăvârșit în ceea ce privește întrebările. Dacă cineva avea cel puțin ideea să-mi pună cea mai mică întrebare, dispăream imediat. În adolescență aveam picioare bune, alergam foarte repede și, pe deasupra, aveam și cele mai bune motive să o fac.

În fiecare zi eram pe stradă. În fiecare zi le dădeam câte un motiv gaborilor să mă pună pe fugă, în fiecare zi îmi exersam viteza dintr-un cartier în altul al capitalei pe care o vedeam ca pe un parc de distracții nemaipomenit, unde totul îmi era permis. Miza jocului era să fur orice fără să fiu prins. Nu aveam nevoie de nimic, dar voiam totul. Mă plimbam printr-un magazin enorm unde fiecare obiect care mă atrăgea era gratuit. Dacă erau reguli, le ignoram. Nimeni nu-și dăduse interesul să mi le explice când încă mai stăteam locului. Mai apoi nu am lăsat timp nimănui să redreseze această carență

în educația mea, și îmi convenea așa.

Într-o zi de octombrie în 1997 m-a lovit un camion cu semiremorcă. M-am ales cu o fractură la șold, cu piciorul stâng vrașițe, o operație grea și multe săptămâni de recuperare la Garches. Nu am mai putut alerga și am început să iau în greutate. Cu trei ani înainte de acest accident îl întâlnisem pe Philippe Pozzo di Borgo, un bărbat imobilizat într-un scaun cu roțile din cauza unui accident de parapantă. Pentru un timp am fost pe picior de egalitate: invalizi amândoi. Când eram copil, acest cuvânt nu-mi evoca decât o stație de metrou și o esplanadă suficient de vastă ca să acționezi discret, pândind concomitent uniforme albastre; pe scurt, un teren perfect de joacă. Și totuși cu joaca am terminat-o. Pentru o vreme cel puțin... Dar Pozzo, tetraplegic, își ispășește pedeapsa pe viață.

Anul trecut am devenit amândoi eroii unui film fenomenal intitulat *Invincibilii*, și dintr-odată toți oamenii au vrut să ne cunoască. Chiar și eu sunt un tip șic în toată povestea asta: am o dantură impecabilă, zâmbesc permanent, glumesc spontan, dansez ca un zeu și mă ocup cu mult curaj de un tip în scaun cu roțile. Tot ceea ce fac cei doi actori în film, inclusiv cursele cu mașini de lux în afara orașului, zborul

cu parapanta, plimbările nocturne prin Paris, eu și Pozzo le-am trăit în realitate. Dar toate acestea nu reprezintă nici măcar doi la sută din toate peripețiile noastre. Am făcut puține lucruri pentru el, oricum mai puține decât a făcut el pentru mine. L-am încurajat, l-am susținut, i-am alinat durerea pe cât mi-a fost posibil, am fost prezent lângă el când a avut nevoie.

Nu trăisem niciodată în preajma unui om atât de bogat. Se trage dintr-un neam întreg de aristocrați și, în plus, a reușit în viață pe toate planurile: a obținut mai multe diplome și a fost directorul firmei de șampanie Pommery. M-am folosit de el. El mi-a schimbat viața, nu eu pe a lui, sau poate prea puțin. Filmul a înfrumusețat realitatea ca oamenii să poată visa.

Țin să vă avertizez că nu semăn prea mult cu protagonistul filmului. Sunt mic de statură, arab și prea puțin afectuos. Am făcut multe lucruri urâte în viață și nu caut scuze ca să-mi justific faptele. Dar acum pot să le povestesc. Nu am nimic în comun cu *Cei de neatins*, veritabilii, acei indieni puternic stigmatizați și condamnați pentru totdeauna la sărăcie și la excluziunea socială. Dacă fac parte dintr-o castă, atunci ea este cea a celor de nesupus

și sunt în mod incontestabil liderul ei. Asta este imprimat adânc în felul meu de-a fi: independent și reticent la orice formă de disciplină, de ordine și morală. Nu caut scuze și nici nu mă laud. Mai ales că omul se schimbă... Aveți această dovadă în față...

Deunăzi mă plimbam pe Pont-Neuf și ploua ca atunci când m-au urmărit polițiștii pe când eram copil; un fel de ploaie mărunță, neplăcută și străpungătoare ce se topea pe capu-mi descoperit și un vânt rece care-mi pătrundea prin geacă. Mi se părea superb acest pod compus din două segmente, care unește l'Île de la Cité de cele două maluri ale Senei. Eram impresionat de dimensiunile lui, de lățimea de aproape treizeci de metri, de trotuarele lui spațioase, cu semibalcoane circulare deasupra Senei, care le permit trecătorilor să admire peisajul fără niciun pericol. M-am aplecat deasupra parapetului. Fluviul traversa Parisul cu viteza unui cal la galop, avea culoarea cerului pe timp de furtună și părea că vrea să înghită totul în calea lui. Pe vremea când eram copil, nu știam că până și un înotător excelent scapă cu greu din el. Nu știam nici că, exact cu zece ani înainte să mă nasc, francezi în toată regula au aruncat în apă zeci de algerieni. Și totuși ei, francezii, știau prea bine cât de periculos era fluviul.

Am privit și bordura de piatră unde mă refugiasem ca să scap de polițiști și m-a luat tremurul de frică, amintindu-mi ce curaj am avut. Mi-am zis că azi nu

aș mai îndrăzni să trec dincolo de parapet, dar mai ales că nu aș mai avea motive să mă ascund sau să fug.

**Eram convins că
lumea reală are
proprii ei supereroi,
adevărați și rari,
și că eu făceam parte
dintre ei.**

I

LIBERTATE FĂRĂ LIMITE

1

Nu-mi aduc aminte de orașul Alger în care m-am născut. Am uitat totul despre parfumurile, culorile și tumultul lui. Știu doar că atunci când am ajuns la Paris, în 1975, la vârsta de patru ani, nu m-am simțit dezorientat. Părinții mei mi-au spus:

— Iată-l pe unchiul tău, Belkacem, și iat-o și pe mătușa ta, Amina. De acum încolo ești copilul lor și vei rămâne aici.

Din bucătăria minusculului lor apartament cu două camere mirosea a cușcuș și a mirodenii, ca acasă. Eram doar un pic mai îngrămădiți, cu atât mai mult cu cât fratele meu, cu un an mai mare decât mine, făcea și el parte din livrare. Cel mai mare dintre copii, o fată, rămăsese acasă. O fată e prea folositoare ca să te debarasezi de ea. Ea avea grijă